EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.5.2021
COM(2021) 237 final

2021/0121 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se zastopa v imenu Evropske unije v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije glede zahteve Evropske unije za podaljšanje odstopanja od obveznosti STO, ki omogoča avtonomne trgovinske preferenciale za Zahodni Balkan

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Cilj tega predloga je določiti stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: STO) v zvezi s predvidenim sprejetjem sklepa o podaljšanju oprostitve obveznosti STO, ki Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: EU) omogoča, da zagotovi avtonomne trgovinske preferenciale Zahodnemu Balkanu.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije

Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum STO) je začel veljati 1. januarja 1995.

Evropska unija je pogodbenica Sporazuma.

2.2. Ministrska konferenca in Generalni svet Svetovne trgovinske organizacije

V skladu s členom IV(1) Sporazuma STO je Ministrska konferenca pristojna za sprejemanje odločitev o vseh zadevah na podlagi katerega koli mnogostranskega trgovinskega sporazuma.

V skladu s členom IV(2) Sporazuma STO naloge Ministrske konference v presledkih med njenimi sestanki opravlja Generalni svet.

STO v skladu s členom IX(1) Sporazuma STO odločitve običajno sprejema soglasno.

2.3. Predvideni akt Generalnega sveta STO

V skladu s členom IX(3) Sporazuma STO se lahko v izjemnih okoliščinah članica oprosti obveznosti, ki ji jo nalaga ta sporazum.

Na zahtevo EU lahko Generalni svet STO sprejme sklep o podaljšanju obstoječe oprostitve obveznosti STO, ki EU omogoča, da zagotovi avtonomne trgovinske preferenciale Zahodnemu Balkanu (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt).

Obstoječa oprostitev se izteče 31. decembra 2021. Namen predvidenega akta je torej podaljšanje oprostitve obveznosti do 31. decembra 2026.

Predvideni akt bo za članice STO postal zavezujoč na podlagi člena IX(3) in člena II(2) Sporazuma STO, ki določa: „Sporazumi in z njimi povezani pravni instrumenti, zajeti v Prilogah 1, 2 in 3 […], so sestavni del tega sporazuma in zavezujejo vse članice.“

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Evropski parlament in Svet sta 16. decembra 2020 sprejela Uredbo (EU) 2020/2172, s katero se obdobje uporabe avtonomnih trgovinskih preferencialov podaljša do 31. decembra 2025[1] za izdelke s poreklom z Zahodnega Balkana (Albanija, Bosna in Hercegovina, Kosovo[*], Črna

[1] Uredba (EU) št. 2020/2172 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1215/2009 o uvedbi izjemnih trgovinskih ukrepov za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije (UL L 432, 21.12.2020, str. 7).

[*] To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

gora, Severna Makedonija in Srbija). Trgovinski preferenciali so bili prvotno odobreni z Uredbo Sveta (ES) št. 2007/2000[2], nato pa večkrat spremenjeni in podaljšani.

Brez odstopanja od obveznosti EU iz člena I(1) Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994 (v nadaljnjem besedilu: GATT 1994) in iz člena XIII GATT 1994 v potrebnem obsegu bi bilo treba obravnavo, ki jo omogočajo avtonomni trgovinski preferenciali, razširiti na vse druge članice STO.

Zato mora EU predložiti zahtevo za podaljšanje oprostitve obveznosti STO glede avtonomnih trgovinskih preferencialov, ki jih je EU odobrila Zahodnemu Balkanu, v skladu s členom IX(3) Sporazuma STO za dodatno obdobje petih let, tj. do 31. decembra 2026. Poleg te zahteve bi morala EU podpreti tudi sprejetje te zahteve na Generalnem svetu STO.

To bi bilo četrto podaljšanje oprostitve, ki je bila prvotno odobrena 8. decembra 2000 do 31. decembra 2006[3] in je bila nazadnje podaljšana 7. decembra 2016[4]. Razlog za prvotno oprostitev in njeno podaljšanje so nenehne težke gospodarske razmere v regiji in dejstvo, da je preferencialna obravnava za upravičene izdelke, ki jo Unija zagotavlja tem državam, namenjena spodbujanju gospodarskega razvoja na način, ki je skladen s cilji GATT 1994.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Generalni svet STO je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom STO.

Akt, ki naj bi ga sprejel Generalni svet, je akt s pravnim učinkom. Predvideni akt bi bil zavezujoč v mednarodnem pravu v skladu s členoma II(2) in IX(3) Sporazuma STO.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

---

[2] UL L 240, 23.9.2000, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 530/2007 (UL L 125, 15.5.2007, str. 1), kakor je bila kodificirana z Uredbo Sveta (ES) št. 1215/2009 z dne 30. novembra 2009 (UL L 328, 15.12.2009, str. 1).

[3] WT/L/380.

[4] G/C/W/731.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na skupno trgovinsko politiko.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je torej prvi pododstavek člena 207(4) PDEU.

4.3. Sklep

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti prvi pododstavek člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) PDEU.

2021/0121 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se zastopa v imenu Evropske unije v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije glede zahteve Evropske unije za podaljšanje odstopanja od obveznosti STO, ki omogoča avtonomne trgovinske preferenciale za Zahodni Balkan

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum STO) je Unija sklenila s Sklepom Sveta 94/800/ES[1], veljati pa je začel 1. januarja 1995.

(2) V skladu s členom II(2) Sporazuma STO so sporazumi in z njimi povezani pravni instrumenti, zajeti v Prilogah 1, 2 in 3 (v nadaljnjem besedilu mnogostranski trgovinski sporazumi), vključno s Splošnim sporazumom o carinah in trgovini 1994 (v nadaljnjem besedilu: GATT 1994), sestavni del tega sporazuma in zavezujejo vse članice.

(3) V skladu s členom IV(1) Sporazuma STO lahko Ministrska konferenca sprejema odločitve o vseh zadevah na podlagi katerega koli mnogostranskega trgovinskega sporazuma. Ministrsko konferenco sestavljajo predstavniki vseh članic, ki se sestanejo najmanj enkrat na dve leti. V skladu s členom IV(2) Sporazuma STO v presledkih med sestanki Ministrske konference njene naloge opravlja Generalni svet. V skladu s členom IX(1) navedenega sporazuma STO odločitve običajno sprejema soglasno.

(4) V skladu s členom IX(3) Sporazuma STO lahko Ministrska konferenca v izjemnih okoliščinah odloči, da članico oprosti obveznosti, ki ji jo nalaga Sporazum STO ali kateri koli mnogostranski trgovinski sporazum.

(5) Uniji je bilo prvič odobreno odstopanje od njenih obveznosti iz člena I(1) GATT 1994 8. decembra 2000 do 31. decembra 2006[2], nazadnje pa je bilo podaljšano 7. decembra 2016 do 31. decembra 2021, in sicer v obsegu, ki je potreben, da se Uniji omogoči preferencialna obravnava za upravičene izdelke s poreklom z Zahodnega Balkana.

(6) Evropski parlament in Svet sta 16. decembra 2020 sprejela Uredbo (EU) 2020/2172, s katero se obdobje uporabe avtonomnih trgovinskih preferencialov ponovno podaljša

[1] Sklep Sveta z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (94/800/ES) (UL L 336, 23.12.1994, str. 1).

[2] WT/L/380.

do 31. decembra 2025[3] za Zahodni Balkan (Albanija, Bosna in Hercegovina, Kosovo[*], Črna gora, Severna Makedonija in Srbija).

(7) Brez odstopanja od obveznosti STO bi bilo treba uporabo avtonomnih trgovinskih preferencialov Unije za Zahodni Balkan do 31. decembra 2025 razširiti na vse druge članice STO.

(8) Zahteva za podaljšanje oprostitve obveznosti STO, ki dovoljuje avtonomne trgovinske preferenciale za Zahodni Balkan, je upravičena zaradi nenehnih težkih gospodarskih razmer v regiji in dejstva, da je preferencialna obravnava za upravičene izdelke, ki jo Unija zagotavlja tem državam, namenjena spodbujanju gospodarskega razvoja na način, ki je skladen s cilji GATT 1994, in ne ustvarjanju ovir za trgovino drugih članic STO. Zato še vedno veljajo izjemne okoliščine, ki upravičujejo podaljšanje odstopanja iz člena I(1) in člena XIII GATT 1994.

(9) Primerno je določiti stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Generalnem svetu STO, saj bo podaljšanje oprostitve obveznosti STO glede avtonomnih trgovinskih preferencialov, ki jih Unija odobri Zahodnemu Balkanu, zavezujoče za članice STO –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa v okviru Generalnega sveta Svetovne trgovinske organizacije (STO), je, da se zahteva podaljšanje obstoječega odstopanja od obveznosti STO glede avtonomnih trgovinskih preferencialov, ki jih je Unija dodelila Zahodnemu Balkanu do 31. decembra 2026, ter da se podpre sprejetje navedene zahteve.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

[3] Uredba (EU) št. 2020/2172 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1215/2009 o uvedbi izjemnih trgovinskih ukrepov za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije (UL L 432, 21.12.2020, str. 7).

[*] To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.